

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 24 Ağustos 2022

Sayı : 44707

70730

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98'inci ve TBMM içtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince Tarım ve Orman Bakanı Sayın Vahit Kirişçi tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla.

Dr. Candan YÜCEER
Tekirdağ Milletvekili

Türkiye'den Avrupa Birliği'ne (AB) ihraç edilen ürünlerde pestisit kalıntı analizleri yapılmaktadır. Bir sorun tespit edildiğinde, örneğin üründe kullanılması yasak olan bir pestisit kalıntısı çıktığında o ürün tüketime sunulmamakta ve ihracatçı ülkeye geri gönderilmektedir.

Zehirsiz Sofralar Platformu tarafından yapılan yazılı açıklamada tarım zehirleri sebebiyle AB ve diğer ülkelerden Türkiye'ye geri dönen gıda ürünlerinin rekor seviyeye çıkışına dikkat çekilmiştir. AB Komisyonu'nun Gıda ve Yemler İçin Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) portalında Türkiye'den ihraç edilen ürünlere dair veriler incelendiğinde, 2018'de 113, 2019'da 98, 2020'de 194 parti üründe limitlerin üstünde pestisit tespit edilmiştir. Pestisit, yani tarım zehri kalıntısı sebebiyle 2021 yılında Avrupa Birliği (AB) ülkelerinden yapılan Türkiye kaynaklı 372 bildirim ile, önceki üç yılın ortalamasının yaklaşık üç katına çıkarak rekor kırılmıştır. 2022 yılının henüz ilk yarısında ise bu bildirimlerin sayısı 259'a ulaşmıştır. Kalıntı bildirimlerindeki artış eğilimi, geçen yıl kırılan rekorun da aşılabileceğini göstermektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı, pestisit kalıntıları konusunda iç pazarda denetimler yapmaktadır. Ancak denetim sonuçlarının taklit ve tağşiş yapıldığı kesinleşen gıdalarda olduğu gibi şeffaflıkla paylaşılmaması ve ihraç edilen ürünlerde pestisit kaynaklı bildirimlerin artması, iç pazara sunulan ürünlerde daha fazla pestisit bulunabileceğine dair tüketicilerde endişe yaratmaktadır.

Avrupa Komisyonu, 2019 yılında, Türkiye'den gelen limon, yeşil biber, nar ve asma yaprağında tespit edilen tarım zehirleri sebebiyle bu ürünlerin daha sık analiz edilmesine karar vermiştir. Tarımsal üretim potansiyeli yüksek olan Türkiye, ihraç ürünlerinde pestisit kullanıldığının uluslararası ölçekte ortaya konması ile ticari itibarını kaybetmektedir.

AB RASFF portalında yayınlanan 2020 yılına ilişkin raporun tehlike ve ürün kategorisine göre yapılan değerlendirmesinde, 2020 yılında en çok bildirim yapılan 10 konu başlığının 3'ünde Türkiye'nin adı geçmektedir. Bu bildirimlerin sebebinin 190 parti meyve ve sebze de pestisit, 58 parti meyve ve sebze de aflatoksin ve 38 parti tohum, kabuklu yemiş ve türevi ürünlerde aflatoksin tespiti olduğu görülmektedir. 2022'nin ilk yarısına bakıldığında, limit üstü pestisit kalıntısı tespit edilen meyve ve sebze sayısı 249 ile 2020 yılını çoktan aşmış durumdadır.

Bakanlık yetkilileri tarafından Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi'ne (GGBS), ülke genelindeki tüm gıda ve yem işletmeleri, bu işletmelere yönelik denetimler, alınan numuneler, numunelerin analiz sonuçları, işletmelere uygulanan idari cezalar, yaptırımlar, ithalat ve ihracat kayıtları gibi bilgiler girilmektedir. Ancak, bu bilgiler halkın erişimine açık değildir.

Bu bağlamda;

- 1) Son 10 yılda ülkemizde yürütülen kalıntı izleme çalışmalarında, il il belirtilmek üzere, kaç adet gıda üründe pestisit analizi yapılmıştır? Yapılan analizlerin sonuçları nasıldır?
- 2) Türkiye’de kullanılan yıllık pestisit miktarı ne kadardır? Kullanılan pestisitlerin ekili alana göre dekar başına kullanım miktarı ne kadardır?
- 3) Tarım zehirleri sebebiyle Avrupa Birliği ve diğer ülkelerden Türkiye'ye geri dönen gıda ürünlerinin rekor seviyeye ulaşmasının nedeni nedir?
- 4) Tarım zehri nedeniyle iade edilen tarım ürünlerine ne olmaktadır? İade edilen zehirli ürünler iç piyasaya sürülmüş müdür? Sürülmediyse ne yapılmıştır?
- 5) 2016 yılından bu yana kaç çeşit tarım ürünü tarım zehri nedeniyle iade edilmiştir?
- 6) 2016 yılından bu yana tarım zehri nedeniyle Rusya ve AB ülkeleri tarafından iade edilen tarım ürünü miktarı nedir? İade edilen ürünlerin değeri toplamda kaç Türk Lirası’dır?
- 7) Çiftçilerimizin bütün risklere rağmen pestisit kullanımına devam etmelerinin sebebi nedir?
- 8) Dünyada yasak olmasına rağmen ülkemizde kullanımına devam edilen pestisit var mıdır? Varsa bunun önüne geçmek Bakanlığınızın yaptığı çalışmalar nelerdir?
- 9) Ülke genelindeki tüm gıda ve yem işletmeleri, bu işletmelere yönelik denetimler, alınan numuneler, numunelerin analiz sonuçları, işletmelere uygulanan idari cezalar, yaptırımlar, ithalat ve ihracat kayıtları gibi bilgilerin girildiği “Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi” neden kamunun erişimine açılmamaktadır?